

at behøve at overveje, om han skal yde ham noget herfor, og hvad han skal yde ham, men med den sikre Overbevisning, at baade Præsten og Kirkebetjentene faa, hvad der tilkommer dem herfor, og at Udgifterne bæres ligeligt af Menighedens Medlemmer, enhver efter hans Evne og saaledes, at de, der intet formaa at yde, ogsaa helt fritages derfor, uden at de behøve at bede derom eller at undse sig for at søge Præstens Tjeneste.

Som Lovforslagets Titel angiver, har Ministeriet — ligesom ved de tidligere Lovforslag om Højtidsoffers Afløsning — ment at burde blive staaende ved at aabne en *Adgang* til Afløsning af Højtidsoffer og Accidenser m. m., og Forslaget vil derfor, om det bliver ophøjet til Lov, ikke gribe forstyrrende ind i de Menigheder, hvor der endnu maatte herske Tilfredshed med de bestaaende Forhold saavel blandt de offerydende som blandt de offernydende. Paa den anden Side har man ogsaa ment at burde gøre Adgangen til Afløsning saa vid, at den ikke afskæres i noget Tilfælde, hvor der paa en af Siderne viser sig at være bestemt Ønske om Afløsning til Stede. For de offernydendes Vedkommende vil formentlig et saadant Ønske foreligge tilstrækkelig klart udtalt, naar — som i § 2 forlangt — Flertallet af de af en Menigheds skatteydende Medlemmer der i Løbet af det sidste Femaar have opfyldt deres Offerpligt, begærer Afløsningen. For de offernydendes Vedkommende har man derimod ment, at der maa fordres Enighed imellem dem om at begære Afløsningen, for at den skal kunne gennemføres — eller dog forsøges gennemført, uden at der foreligger Begæring herom fra Menighedens Side. Særlig efter den Undtagelse fra de her omhandlede Regler, der er gjort i Forslagets § 8 — hvorom nærmere nedenfor — vil de offernydendes Antal i de Menigheder, hvorom Talen her bliver, være saa ringe, at der vil være Grund til endog kun overfor en enkelt Modstand at fordre, at Tilkendegivelsen af Ønsket om Afløsningen skal udgaa ikke fra de offernydende, men fra de offerydende, idet der, naar en saadan Tilkendegivelse ikke fremkommer, er Grund til at antage, at netop den, fra hvem Modstanden kommer, har Tilslutning i Menigheden.

Som det vil fremgaa af §§ 3—4 er Tanken den, at Vilkaarene for Afløsningen, naar Ønsket om den først er fremsat paa en af de i § 2 nævnte Maader, skulle

fremgaa af en Forhandling mellem begge de interesserede Parter Repræsentanter. Under denne Forhandling ere de paa-gældende stillede frit; men idet det i § 3 er forlangt, at der forinden Forhandlingerne aabnes, skal foreligge Oplysning, særskilt for Højtidsoffers og for Accidensernes Vedkommende, om, hvad disse Ydelser have udgjort i hvert af Aarene 1893—1902 eller det Tidsrum af dette Tiaar, for hvilket Oplysning haves, og i Forbindelse hermed saa vidt muligt Oplysning om, i hvilket Omfang de, der ere pligtige til at yde Højtidsoffer, i dette Tidsrum have opfyldt deres Offerpligt, er Meningen hermed selvfølgelig ikke blot den, at Biskoppen og Ministeriet her igennem skulle have et Udgangspunkt for deres Overvejelser af, hvorvidt den indgaaede Overenskomst egner sig til Stadfæstelse, men ogsaa at give de forhandlende et Grundlag at forhandle paa. Egentlig bindende for Forhandlingen eller Betingelse for Stadfæstelsen af en indgaaet Overenskomst skal dette Grundlag derimod ikke være; bindende Grundlag bliver det først i det i § 5 omtalte Tilfælde, at Ministeriet finder Anledning til at bestemme, at Afløsning skal finde Sted, naar saadan er begæret, men Forhandlingerne derom af en af de der anførte Grunde ere strandede. Det er anset for rigtigt at tillægge Ministeriet denne Ret, idet der kan tænkes Tilfælde, hvor det vilde være uheldigt for Menighedsforholdene at opgive en Afløsning, som en Gang er indledet, men selvfølgelig bør denne Ret af Ministeriet benyttes med Skønsomhed; og ved de Grænser, der i Paragraffen ere satte for, hvad Afløsningssummerne i dette Tilfælde kunne andrage, er der formentlig tilstrækkelig draget Omsorg for, at Afløsningen bliver billig for begge Parter.

Endnu skal kun med Hensyn til Indholdet af disse Paragraffer bemærkes, at man selvfølgelig ikke er blind for, at det er en noget besværlig Fremgangsmaade, at forlange af de offerydende, at de for at sætte igennem, at der indledes Forhandling om Afløsningen, skulle godtgøre et Ønske herom hos Flertallet, og at de skulle vælge deres Repræsentant til at føre Forhandlingerne herom paa et Menigheds-møde. Saa længe Menigheden ikke har nogen Repræsentation, ser man imidlertid ikke nogen anden Udvej. Man vil nemlig ikke anse det for rigtigt at gøre dette rene Menighedsanliggende til et sognekommunalt Anliggende, hvorved bl. a. ogsaa den Misforstaaelse let vilde finde Indpas — som